

OTOSAMA

ŠTEV. 4
LETO III

APRIL
1967

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

PRAZNOVANJE 1. MAJA

Bila je še noč, ko je na stolu poleg postelje zazvonila ura. Tone si je pomel oči in počasi spustil svoje noge na pod. Ni in ni se mogel spomniti zakaj mora vstati tako zgodaj, saj je še tema, druge dneve pa ga je ura budila, ko je bil že dan. Prišel je razmišljati in spomnil se je, da mora vstati zaradi praznovanja prvega maja. Da danes je prvi maj. On in njegovi prijatelji želijo skupaj prebiti dan v naravi. Že dolgo pred tem so se pogovarjali kam bodo šli, kaj bodo vzeli s seboj in koga bodo povabili. Prišel bo tudi Lojze iz Ljubljane, ki bo govoril o naših pravičah, o pomenu praznovanja prvega maja in o drugem. Ob peti uri so bili že vsi zbrani pri mogočnem hrastu ob poti, ki pelje v dve uri oddaljeno planinsko kočjo. Janez, Polde, Štefan, Micka, Francka in drugi so praznično oblečeni. Rdeči nageljni krasijo njihova prsa. Sonce toplo greje in razpoloženje je izredno. Prebujena narava vsepovsod razkazuje svojo lepoto. Kako prijetno bi bilo živeti, ko bi tudi mi imeli več pravic, ko bi bile materialne dobrine bolj pravično razdeljene, ko bi...

Pot nadaljujejo skozi gozd. Košate jelke, ki stojijo ob poti blagodejno vplivajo na izletnike. Sonce se pokaže le tu in tam, saj ne more prodreti skozi gosto vejevje. Janez predlaga prvi počitek na mahovitem terenu ispod košatih dreves. Vsi posedejo v polkrog, iz svojih torbic pa potegnejo dobrote, ki so jih vzeli za na pot. »Na zdravje Janez!«, »Na zdravje Micka!«, »Živel prvi maj«, veselo donijo klici. Po počitku nadaljujejo pot in že v jutranjih urah pridejo na cilj.

Pred planinsko kočjo so bili že zbrani nekateri tovariši in tovarišice, med njimi tudi Lojze iz Ljubljane, ki je navzočim spregovoril o pomenu praznovanja prvega maja. Med drugim je povedal, da pričinja zgodovina o praznovanju prvega maja z dogodki, ki so se odigrali v Chicagu v ZDA 3. in 4. maja 1886, ko je delavski razred postavil zahtevo za 8 urni delovni čas. 40.000 delavcev je prekinilo delo, tem pa se je pridružilo še

25.000 delavcev. Nad temi dogodki so bili iznenadeni buržoazni krogi, ki so imeli namen razbiti delavske povorke. Nastopila je policija, več delavcev je bilo mrtvih in okoli 200 ranjenih. Spomin na ta dogodek je očuvan kot spomin za poznejše praznovanje 1. maja. Tudi na prvem kongresu druge internacionale v Parizu leta 1889 je bilo določeno, da se vsako le-

to za prvi maj organizirajo masovne demonstracije in stavke za zaščito interesov delavskega razreda. Praznovanje prvega maja se je pozneje vršilo v mnogih mestih in državah, med drugimi tudi v Jugoslaviji, na katerih je prisostvovalo veliko delavcev.

To in še mnogo drugega je povedal tov Lojze, navzoči pa so ga pažljivo poslušali. Nato je sledila zabava, ki je trajala do noči.

Že drugi dan po proslavi je bil zaslišan Janez in Micka, Lojze pa (Nadaljevanje na drugi strani)



Moja zaposlitev pri Tosami

Ko sem meseca junija 1945 nastopil službo pri tedanjem tovarnarju Kocjančiču, ni bilo vse v rožicah. Takrat je bilo zaposlenih 84 ljudi. V zaposlitev me je sprejel tedanji tovarnar Kocjančič kot mizarja s pripombo, da do sedaj niso imeli mizarja in tudi ne mizarskega orodja in da moram orodje imeti sam. Ker sem na postavljene pogoje pristal je takoj poklical voznika, da sva orodje pripeljala v tovarno. In že je nastopil drugi problem in sicer problem delavnice. Marsikdo še ve, kako je bilo takrat, ko so bili še stari majhni prostori in ko smo začeli prezidavati prejšnjo kurilnico in tkalnico širokih tkanin. Nekaj časa sem imel šupo v spodnjem delu delavnice, nato pa so prišli zidarji ometavat stene tako, da so me pregnali v prostor, kjer se še danes nahaja mizarska delavnica. Mizarska delavnica je bila takrat polovico manjša od sedanje.

Ob nastopu službe me je poklical tedanji šef in mi razložil kaj moram delati. Iz skladišča je prinesel več stvari kot zobe za letve in čolničke in tudi nekaj zobatih koleščkov s pripombo, da je to vse kar imamo na zalogi. Vaša naloga je, da stroji ne smejo stati in morajo biti stalno v pogonu. Nekaj časa je bilo vse v redu. Nameščal sem zobe, ki so se polemili, a teh je bilo iz dneva v dan manj, posebno pa zobatih letev. Začelo me je skrbeti kaj bo, ko bo vsega zmanjkalo. Šel sem k šefu Kocjančiču, da se dogovoriva o izdelavi zobatih letev doma. Šef je bil z mojim predlogom zelo zadovoljen. Začel sem delati namesto ene dve letvi in sicer eno tako, da je vedel šef, drugo pa na skrivaj. Dve letve sem delal zato, če ena ne bi odgovarjala, da bi lahko namestili drugo, s tem pa je bilo tudi še enkrat več dela. Po nekaj dneh je prišel k meni šef in me vprašal kaj je z letvo. Odgovoril sem mu da še ni gotova, da pa bo naslednji dan. Zelo se je razburil in mi dejal naj drugi teden ostanem kar doma in da bo raje dal delati drugemu. Odgovoril sem mu, da me to veseli, vendar dvomim, da se bo kdo hotel s tem ukvarjati, ker je

treba vse ročno izrezovat. Povedal sem mu tudi, da me ni treba zaničevati, ker to delo ni enostavno in je treba veliko potrpljenja in truda. Drugi dan sem montiral eno od izdelanih letev in sicer tisto, ki je bila boljša. Druga je bila itak neuporabna, ker je tudi za mene bila to šola. Stroj je v redu obratoval in šef je bil z uspehom zelo zadovoljen.

Kmalu nato je bila objavljena na-



cionalizacija. Tovarna je prešla v naše samoupravljanje, vodil pa jo je tedanji direktor tov. Borišek. Velik problem je nastal zaradi bil. Bila so se izrabljala, novih pa ni bilo za dobiti od nikoder. Začel sem razmišljati kako bi bila izdelovali doma. To pa ni bilo lahko, tudi zato ne, ker sem bil v mizarski delavnici zaposlen sam in je bilo veliko drugega dela. Najprej sem pričel izdelovati čolničke, nato pa še ohišje in drugo. Največje težave sem imel z izdelavo okroglih čolničkov. Ti so mi delali velike težave tudi zato, ker takrat še nismo imeli nobenega mizarskega stroja. Pozneje smo v mizarsko delavnico dobili rezkar in je bilo veliko boljše. Med tem časom je prišel v tovarno še tov. Kosmatin tako, da sva bila dva v mizarski delavnici. On je delal razna mizarska dela, poleg tega pa se je priučeval pri tkalskih strojih, kar je takrat bilo nujno potrebno. Od leta 1946 do 1948 je bilo zelo važno kako se je posamezna tovarna znajdla in ali je imela dovolj sposobnih ljudi za tista dela, ki jih je bilo treba opraviti doma. Naša tovarna je dobila več vrst tkalskih strojev od drugod, kjer jih sami niso znali popraviti, pri nas pa to ni bil problem, le da se je nakopičilo veliko dela. Takrat tudi nismo imeli rezkarja kakor ga imate danes. Pozneje samo se obrnili tudi na podjetje

»Utenzilija«, Ljubljana, da nam bi izdelala bila. Ta tovarna nam je bila tudi izdelala, vendar smo čakali več kot dve leti, da so jih spravili v pogon. Med tem časom smo mi izdelali že več novih in tudi stare popravili. Takratno delo ni bilo tako kot je sedaj saj smo morali vse delčke posebej našagati in vsakega čvrsto prilepiti, to pa je dalo veliko dela. Ovir nismo poznali, trudili pa smo se za čimvečje uspehe. Vsako leto nas je bilo več zaposlenih in pričeli smo z dozidavanjem raznih prostorov. To-

varna je rastla in raste še danes. Rastejo tudi finančna sredstva, to pa je tudi prav.

Zidarič Anton

(Nadaljevanje s 1 strani)

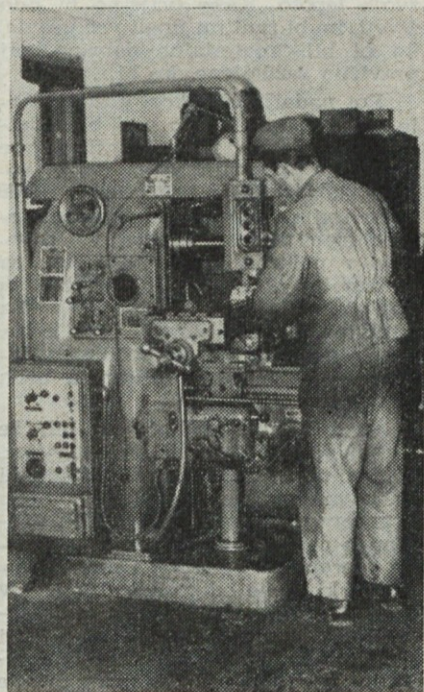
PRAZNOVANJE PRVEGA MAJA NEKDAJ IN SEDAJ

odpuščen iz službe.

Tako je bilo vsesih. Danes praznujemo prvi maj svobodno. Na voljo imamo dva in več prostih dni za počitek in razvedrilo. V naši tovarni skoraj vsako leto organiziramo skupni izlet v naravo. Tu ne manjka razpoloženja. Verjetno bo letos tudi tako.

Uredniški odbor našega glasila želi vsem delavcem veselo in zadovoljno praznovanje 1. maja!

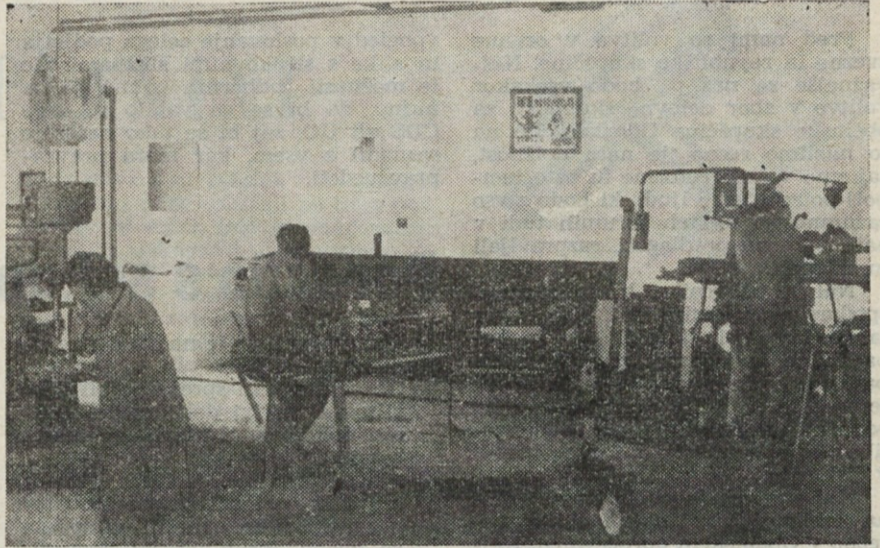
R. F.



Težave in problemi na tekočem traku!

Kot dolgoletni član našega kolektiva sem se odločil, da napišem par vrstic za naš tovarniški časopis. Redno ga prebiram in to vse od kraja, kar je napisanega in narišanega, saj bi bila sramota za vsakega člana kolektiva, če ga ne bi prebral, ker je v njem toliko zanimivih stvari.

Ena misel mi je posebno ostala v spominu in to je: »Bolje je biti neveden, kakor pa vedeti resnico in molčati«, ki je bila napisana v zadnji številki »TOSAME«. Rad bi videl, da bi jo že enkrat razumel vsak član našega kolektiva saj bi se s tem razkrilo še mnogo stvari, ki tarejo naše člane kolektiva, kar pa ni posebno stimulatívno. Odnosi veliko pripomorejo k uspehom in produktivnosti ali pa nasprotno, da jih dušijo. Morda sem prav jaz včasih grob, kadar udarim po kakšnih problemih, pa mislim, da je že tako treba, čeprav mi včasih tudi zamerijo. So stvari, ki se lepo ne dajo povedati. Med zadnjimi članki v »TOSAMI«



Izdelava bil

Sklepi delavskega sveta

Člani DS-a so sprejeli na svojih zadnjih sejah naslednje sklepe:

- Tobačni tovarni v Rovinju se odobri 15%-na bonifikacija na reklamirane filtre;
- Za vodenje razgovorov ter podpis pogodbe za izdelavo cigaret-nih acetatnih filtrov je bilo pooblaščen tehnično vodstvo ter tov. direktor in šef komercialnega oddelka;
- Dohodek za leto 1966 se razdeli po predlogu UO razen ostanka 30 milijonov din, ki se delijo v celoti za osebne dohodke.
- Potrjen je bil zaključni račun za

leto 1966 z vsemi njegovimi deli in sestavljenim poslovnim poročilom;

- Določen je bil štab civilne zaščite v tovarni;
- Za praznovanje 8. marca je DS odobril cca 500.000 S din;
- Nabavijo se 3 tehtnice za konfekcijo ter 1 strožček za polietilen vrečke;
- Določeni so bili datumi sklica zborov DE ter komisije za izvedbo volitev;
- otvorjeno je novo delovno mesto v komerciali in sicer referent za devizne posle;

sem prečital tudi tole, da se vse preveč potegujemo za plače, premalo pa diskutiramo, kako izboljšati proces proizvodnje in s tem dosežati cenejšo proizvodnjo. Ta občutek je vsekakor letel na pomožne obrate, ker je bilo na zadnjem sestanku precej napeto, pa se nič ne čudim, saj smo bili in izgleda, da bomo še naprej zapostavljeni, ker pač ne dajemo od sebe kilogramov in metrov. Imamo tudi občutek, da nam predpostavljeni v vzdrževalni službi premalo zaupajo, kakor so nam pred leti, zato se je tudi drugače delalo. Smo nekje imeli ugled in podporo, danes pa samo še kakšno pikro slišimo. Vsekakor ni to vzgled, če se nekje sto tisoči vržejo stran za poizkuse, pa tudi vseeno nam ni, po drugi strani pa je hudo za vsako točko, ki se potegujemo za njo, morda upravičeno. Imam občutek, da še marsikateri misli, da smo nepotrebni, jaz pa pravim, pa še kako potrebni. Vsekakor sem za izboljšanje procesov proizvodnje, toda le s tesnim sodelovanjem strokovnega kadra v sami vzdrževalni službi in službi za napredek proizvodnje, ker le tako bomo uspeli to uresničiti ne pa da vsak po svoje vleče. Več ljudi več ve. Strokovnjaki, ki jih imamo, v kolikor so sposobni, naj se posvetijo neposredni proizvodnji, če ne, nas bo čas prehitel, verjetno nas že sedaj malo otipava.

Vas pozdravlja Bernot Janež

- Potrdili so tudi spremembe ocen nekaterih delovnih mest;
- Sprejeli so predlog komisije za družbeni standard za delitev sredstev za gradnjo stanovanjskih hiš;
- Mladinski organizaciji je dodeljena akontacija v višini 1000 N din.

Razmišljamo pred volitvami

Pred nami so volitve v organe zvezne in republiške skupščine. Najvažnejše za nas pa bodo vsekakor volitve v zbor delovne skupnosti za občinsko skupščino Domžale. Da na to mislimo resno, je naša dolžnost, saj smo v času reforme in zato tembolj potrebujemo ljudi, ki bodo z vso razumnostjo na teh forumih tudi v našem imenu predlagali, razpravljali in sklepali.

Naloge odbornika, ki zastopa gospodarsko organizacijo niso sicer lahke. Na sejah skupščine se je treba vedno bolj jasno izražati, zastopati volilce in sprovajati njihove interese. To je težko zlasti takrat, ko odbornik ni seznanjen s problematiko podjetja in tako ne more poseči v diskusijo.

Kaj vse rešuje občinska skupščina, lahko sleherni občan najde mesečno v Občinskem poročevalcu. Največkrat so to vprašanja širše komunalne dejavnosti in pa seveda tudi problemi gospodarskih organizacij. Vsak nov zakon, odredba ali dopolnitev pa ne gre mimo le s formalnim dviganjem rok. Prav za vse zahtevajo posamezniki obrazložitve in pojasnila ter mnogokrat šele glasovanje vsakega zbora posebej odloči, če je predlagano tudi sprejeto.

Vse take in podobne situacije pa lahko računamo, da se bodo pojavljale tudi v mandatni dobi novoizvoljenih članov skupščine. In zato je prav, da tudi v našem podjetju razmislimo, oziroma izberemo takšnega člana — odbornika skupščine — ki bo zmožen po lastni presoji zagovarjati razne probleme, za katere bo posredno tudi odgovarjal. Najbolje je, da podjetje zastopa nekdo, ki ima

vpogled v poslovanje celega podjetja in stike s strokovnimi službami. Če te možnosti odbornih nima, je pa nujno, da bi se ga vabilo na seje CDS ali UO, saj bi se tako najbolje seznanil z vsem, kar mora pravzaprav vedeti.

Poročilo s sej upravnega odbora

Upravni odbor je na svojih sejah obravnaval sledeče:

- Obravnavan in sprejet je bil Pravilnik o delitvi dohodka in osebnih dohodkov z vsemi spremembami.
- Obravnavali so Pravilnik o kakovosti dela in kakovosti izdelkov ter v zvezi s tem sprejeli sklep, da se začne Pravilnik že izvajati, vendar se odbitne točke še ne obračunavajo; šele po analizi rezultatov se da utemeljen predlog Pravilnika v razpravo DS-u.
- Centralna popisna komisija je podala poročilo o delu inventurnih komisij ter o njihovih predlogih. Predložila je tudi seznam osebnih zadolžitev oziroma seznam sredstev, ki so ob inventuri manjkala in za katera so zadolženi posamezni delavci.
- Kot vsako leto, tako je bilo treba tudi letos sestaviti Zaključni račun ter razdeliti dohodek. Strokovne službe so sestavile predlog delitve dohodka za leto 1966 in UO ga je obravnaval. Delitev dohodka je bila sprejeta, za razdelitev 30 milijonov S din po Zaključnem računu pa so dali

Nekateri trdijo, da so volitve le formalnega značaja. Res je, ampak to le tam, kjer ni možna izbira med kandidati. Za naše podjetje tega ne moremo reči, ker bo izbira dokaj velika. Vsakdo naj torej voli z zavestjo, da bomo izmed dobrih izbrali najboljšega in prav gotovo bo le-ta gojil dobre odnose in še bolj zblizal podjetje z občino.

I. O.

predlog Delavskemu svetu, da se deli polovica za osebne dohodke in polovico za sklade podjetja.

- Odobreno je bilo službeno potovanje tov. direktorja ter šefa komercialne v Svico in Italijo.
- Člani so bili informirani o poteku razgovorov glede acetatnih filtrov ter o podpisu pogodbe za njihovo izdelavo.
- Sprejet je bil tudi sklep, da se zniža cena filtrov od 1. aprila in sicer na 1,60 S dinarjev.
- Ker je v našem podjetju veliko žena, ki delajo ponoči in ker delavci ponoči ne dobivajo toplega obroka, so člani UO sklenili, da se uvede za nočno izmeno čaj z limono ter sir, kuhana slanina in kumarica oziroma druga podobna jedila.
- Upravni odbor je odobril tudi nakup oziroma izdelavo naslednjih sredstev in materiala:
 1. nakup hladilnika in štedilnika za buffet;
 2. žago za železo naj se po možnosti izdelata doma;
 3. papirnati lonci v oddelku filtrov se ojačajo ali pa se nabavijo pločevinasti;
 4. na stavbe tkalnice ovoje, filtrov ter novega skladišča se mora postaviti strelovod;
 5. v novem skladišču ter v tkalnici ovojev se opravijo elektroinstalacijska dela v domači ali tuji režiji;
 6. za počitniške hišice v Novem gradu se kupi 10 rjuh v hišico št. 4 pa se postavi minimaks.
- Dovoljena je bila denarna pomoč raznim družbeno-političnim organizacijam:

Krajevni odboru RK Vir	150,00 N din
Krajevni organizaciji ZZB NOV Vir	300,00 N din
Osnovni šoli »Janko Kersnik« Brdo	500,00 N din
Občinskemu komiteju ZM Domžale	500,00 N din
SZDL Dob	150,00 N din

Poleg vseh teh točk je UO obravnaval tekoče probleme, kot npr. finančni položaj podjetja, potrjeval mesečne plane ter prejemal poročila o izvršitvi mesečnih operativnih planov, določal razne komisije ter razpravjal o izvršenih službenih potovanjih.



Električarji in njihova »delavnica«

IX. TEKSTILIADA NA VELIKI PLANINI

Sodoben utrip življenja, ki je vedno hitrejši, zahteva od delovnega človeka vedno večjo umsko in telesno pripravljenost. Vzporedno z delom na stroju ali v vodenju in v tehnološkem postopku, potrebuje naš delavec tudi oddih, šport in počitek. Prav tega je v obilici na naših planinah, katere nas vabijo in nam dajejo novih moči in volje pri vsakdanjem delu.

Tekmovanje tekstilcev Slovenije, ki so se že devetič zbrali na tekstiljadi je bilo tokrat na Veliki planini s ciljem, da bi se pomerili med seboj. V slalomu se je 12. marca 1967 tradicionalno končalo to veliko tekmovanje tekstilnih delavcev Slovenije.

To je bil dan mnogih preizkušenj v napredku, sposobnosti, znanju in smuški tehniki. Tekstiljada postaja vedno bolj privlačna in vedno več ljubiteljev zimskega športnega tekmovanja prihaja na te naše prireditve.

Pokrovitelj IX. tekstiljade je bil republiški odbor Zveze sindikatov Slovenije za industrijo in rudarstvo. Organizacijo prireditve je dosledno in uspešno izvršila sindikalna podružnica SVILANIT Kamnik.

Preko 200 tekmovalcev v raznih kategorijah je izpolnilo v sončnem

jutru slavnostni začetek tekmovanja. Nesebično so se spuščali po trasi pod geslom: ni važno kdo je zmagovalec, važno je sodelovati. Tekmovanje je trajalo daleč preko poldneva. Proga je že močno popustila, tako da so zadnji imeli resnične težave, pa saj je o štartnih številkah odločil žreb.

Proga je bila dolga 800 metrov, z višinsko razliko 200 metrov in s 35 vrati. Tekmovalci so: ženske, mladinci, sineorji, člani in starejši člani.

Pozno popoldne so se zbrali tekmovalci s sodnijskim zborom pod vodstvom tov. Bračdača in tehničnim vodjem tov. Pečovnikom, kjer so razglasili rezultate, podelili pokale in nagrade.

Doseženi uspehi so bili sledeči:

KATEGORIJA — ŽENSKE:

1. Barbič Majda — MTT Maribor
2. Čufar Milena — BPT Tržič
3. Lukanc Darinka — BPT Tržič

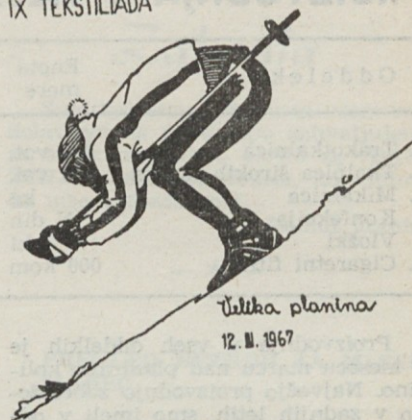
KATEGORIJA — SINEORJI:

1. Kravcar Karl — BPT Tržič
2. Primožič Slavko — BPT Tržič
3. Teran Slavko — BPT Tržič

KATEGORIJA — ST. ČLANI:

1. Uršič Danilo — TOPER Celje

IX TEKSTILIADA



2. Šarabon Marjan — BPT Tržič
3. Lang Vili — BPT Tržič

KATEGORIJA — MLADINCI:

1. Gajšek Božo — MTT Maribor
2. Šobar Jože — BPT Tržič
3. Štancar Marjan — BPT Tržič

KATEGORIJA — ML. ČLANI:

1. Gorjanc Janez — TŠC Kranj
2. Viher Milan — MTT Maribor
3. Teran Bruno — BPT Tržič

ZMAGOVITE EKIPE:

- | | |
|-----------------------------|------------|
| 1. mesto BPT Težič | I. ekipa |
| 2. mesto MTT Maribor | I. ekipa |
| 3. mesto BPT Tržič | II. ekipa |
| 4. mesto MTT Maribor | II. ekipa |
| 5. mesto BPT Tržič | III. ekipa |
| 6. mesto MTT Maribor | III. ekipa |
| 7. mesto Tekstilindus Kranj | I. ekipa |
- I. K.

Čeprav dela naša tovarna izdelke, ki so večinoma namenjeni saniteti in smo tudi po naslovu Tovarna sanitetnega materiala, smo glede surovin in strojne opreme v glavnem tekstilno podjetje. Zato je uredniški odbor sklenil iz obširnega strokovnega področja tekstila izbrati poglavja, ki so tesneje povezana z delom v naši tovarni in z njimi na poljuden način poglobiti znanje vsa-

kogar, ki bo hotel ta podlistek brati.

Čeprav marsikdo od nas dela z bombažem že dolgo vrsto let, si pod besedo »bombaž« večinoma predstavlja le »kup vate« bolj ali manj umazane. Kdor pa ni tesneje povezan s tekstilom pa ob tej besedi pomisli na robce, srajce — sploh tkanine.

Članki bodo izhajali v nadaljevanjih — kot pove naslov:

faraonov v Egiptu so nam ohranili trdne dokaze o gojenju in uporabi te rastline v teh krajih že 2500 let pred K. r.

Ko je Krištof Kolumb slučajno odkril Ameriko so ga domači indijanci obdarili z oblačili in mrežami iz bombaža. V kamnitih prebivališčih pueblo indijancev, pa so v suhih votlinah odkrili žare z ostanki poglavarjev, ki so bili zaviti v bombažne tkanine. Znanstveniki so izmerili starost tega bombaža in pri tem so ugotovili, da je rasel najmanj 2500 let pred K. r.

Vse to in še dosti več so ugotovili raziskovalci, ki so iskali kraj od kod izhaja bombaž. Torej so lahko tri domovine bombaža: Azija, Afrika in Amerika.

Ker so kraj od koder izhaja bombaž hoteli bolj natančno določiti je veliko raziskovalcev menilo, da se je bombaž razširil iz kopnega, ki je nekoč povezovalo stari in novi svet.

Pa naj bo tako ali drugače, sedaj poznamo 8 vrst bombaževcev, ki se med seboj precej razlikujejo po izgledu in pridelku.

V. D.
(Nadaljevanje)

Od surovine do izdelkov

Za uvod posezimo 5900 let nazaj v preteklost.

V tem sestavku bi rad povedal nekaj več o bombažu, kot rastlini, ki daje surovino za naše izdelke.

Bombaževce se imenuje rastlina, ki je že davno pred Kristusovim rojstvom (od Kristusovega rojstva do danes je minilo 1966 let. Torej šteje mo naša leta od njegovega rojstva naprej in nazaj), pomagala oblačiti »pogane«, ki so živeli v toplejših krajih. Naši predniki Slovani niso bili tako srečni, zato so iz mrzlih

močvirij za Kavkazom prišli oblečeni v volnene tkanine in kožuhe. Bombaževini bi se ti naši predniki čudili tako kot Herodot, ki je živel 500 let pred K. r. in je zapisal, da raste v Indiji drevo, od katerega namesto sadja pridobivajo volno, ki je nežnejša in ima boljše lastnosti kot tista od ovac. S temi njegovimi zapiski smo dobili bombaž prvič pisмено omenjen.

Čeprav je Herodot prvi zapisal, da je videl to rastlino v Indiji s tem še ni rečeno, da bombaž od tam izhaja. Templji v Indiji in grobnice

PROIZVODNJA V MESECU MARCU 1967

Oddelek	Enota mere	Planirana količina	Proizvedena količina	%
1. Trakotkalnica	000 vot.	89.800	92.362	103
2. Tkalnica širokih tkanin	000 vot.	458.620	464.482	101
3. Mikalnica	kg	74.375	82.925	111
4. Konfekcija	N din	3.270.775	3.435.446	105
Vložki	pkt	593.525	626.200	105
5. Cigaretne fitri	000 kom	34.346	35.074	102

Proizvodnja v vseh oddelkih je v mesecu marcu nad planirano količino. Največjo proizvodnjo zabeleženo v zadnjih letih, smo imeli v oddelku belilnici-mikalnici. Vzrok tako velikemu porastu proizvodnje je štiri izmenske delo v tem oddelku (belilnice, čistilnice). Kljub neštetim težočam, ki jih ta oddelek premaguje pri trenutno obstoječem strojnem parku (ozka grla na posameznih strojih), je s požrtvovalnostjo so-

delavcev zaposlenih v navedenem oddelku premagal težave in dosegel rekordno proizvodnjo.

Obrat Študa, ki je v sklopu tkalnic širokih tkanin je prenehal z obratovanjem dne 27. marca in tako je 5 dnevna proizvodnja omenjenega obrata v tem mesecu odpadla. Vsi sodelavci iz te tkalnice so se v glavnem zaposlili v oddelku konfekcije, kjer so z ozirom na povečano proizvodnjo mikalnice, dobrodošli.

NASVETI
ZA GOSPODINJE

nadaljevanje

Klobase, salame in podobni proizvodi mesa so tisti, kateri se pridobivajo s polnjenjem naravnih in umetnih čreves, želodca ter mehurja s zmesjo mletega mesa (svinjskega, govejega, telečjega) in obveznih dodatkov.

Ti proizvodi se delijo po procesih vsebovane vode na:

- sveže (45-65 % vode): hrenovke, safalade, tlačanke ipd.
- poltrajne (35-55 % vode): šunkarica, kranjske klobase, letna salama, martadela itd.
- trajne (do 35 % vode): zimska in ogrska salama, sremska klobasa itd.

Najpogostejše nepravilnosti pri teh proizvodih so nepravilna deklaracija (opis sestavine, kvalitete, izgleda, okusa in vonja) in pokvarjenost vsebine.

Nepravilna deklaracija, kakor tudi falsificiranje, je več ali manj komercialnega značaja, medtem ko je za nas bolj nevarna pokvarjenost vsebine. Najpogostejše je to gniloba, kislota vrenje, nitasto razvlačenje vsebine, plesen, osip ovoja, onesnaženost od insektov ter žarkost.

Gnilobo je najlažje odkriti že s prostim očesom in to po karakterističnih spremembah barve, vonja in okusa. Vzrok je izključno bakteriološki in se ne sme v nobenem slučaju upotrebiti za jed.

Kislota vrenje se pojavlja pri proizvodih, ki vsebujejo ogljikohidrate (škrob, sladkor). Sem spadajo predvsem krvavice. Običajno se vsopredno s tem pojavlja gniloba. Vonj je kisel, prav tako okus. V začetku sta izgled in barva nespremenjena. Tudi takšni izdelki so neprikladni za hrano.

Nitasto razvlačenje vsebine se pojavlja pri prelomu klobase ali salame. Barva, vonj in okus so nespremenjeni. Nastajanje teh sluzastih niti je tudi bakterijskega porekla. Ti izdelki niso primerni za jed, ker vzbujajo gabenje, čeprav zdravju niso škodljivi.

Luščenje ovitka je za tiste izdelke, ki se jedo brez njega, nepomembno. Ta se lahko odstrani s krpo navlaženo v slani vodi ali kisu. Če pa tudi ovitek uživamo, je uporabnost odvisna od stopnje luščenja.

Žarkost se pojavlja samo pri trajnih izdelkih in je posledica nepravilnega ali predolgega hranjenja. Najprej ovoj postane pepelnato rumen, potem pa vsebina. Vonj je ostro žarek, okus milnat. Začetek žarkosti ni nevaren, medtem ko so močno žarki proizvodi škodljivi.

Podobni znaki pokvarjenosti so pri svežem mesu in sem zato mnenja, da o tem ni potrebno posebej pisati.

Petkovič Vlado

Planirani in doseženi finančni uspeh

za čas od 1. januarja do 28. februarja 1967

	V novih dinarjih		
	Doseženo	Po planu	Index
1. Realizacija po izdanih fakturah med letom	6.580.634,68	6.727.506,77	102
2. CELOTNI DOHODEK	6.586.164,68	6.133.822,44	93
3. Porabljena sredstva	4.572.438,63	3.974.300,05	87
4. NETO PRODUKT (2-3)	2.013.726,05	2.159.522,39	107
5. Celotni stroški, ki bremenijo celotni dohodek	4.821.206,15	4.191.740,12	87
6. DOHODEK (2-5)	1.764.958,53	1.942.082,32	110
7. Za osebne dohodke	1.138.398,25	1.240.653,76	109
8. Ostanek dohodka (6-7)	626.560,28	701.428,56	112

Celotni dohodek je dosežen le v višini 93 % od planiranega zneska zaradi povečanih terjatev do kupcev, kar je splošen pojav v delovnih organizacijah.

Dohodek je razdeljen na OD in ostanek v sorazmerju z lanskim letom, ker so tudi pogoji prodaje ostali v teh dveh mesecih isti.

F. R.

Otroško varstvo

Več kot 10 let nazaj se je govorilo na vseh sestankih SZDL, ZK, Sindikalnih podružnicah in raznih občinskih konferencah o perečem problemu otroškega varstva na terenu Vir in Količevce. Sedaj, ko se je ta problem premaknil naprej z gradnjo novega otroškega vrtca na zgornjem Viru, Šubičeva 9, so pa ljudje zatajili. Kaj je temu vzrok, se tudi sam sprašujem, zakaj je v varstvu samo 5 otrok, prostora pa je za 50. Kakor občinski poročevalec navaja je več vrst vzrokov, mislim pa, da niso povsem utemeljeni. Kot član našega kolektiva, sem izpolnil anketo, ki je bila razpisana pred 2 leti in sem takrat z optimizmom gledal na zadevo otroškega varstva na našem terenu.

No sedaj, ko je vrtec gotov, pa skoro sam sameva na koncu Šubičeve ulice. Mislim, da je otrok dovolj, da bi ga napolnili in oživel, samo treba je staršem malo dobre volje, pa bodo videli, da se jim izplača to storiti. S tem bodo sami starši najbolj zadovoljni, kakor tudi njihovi otroci. Povsem vam, da mi ni žal odšteti tistih tisočakov vsak mesec. Ker vem, da sem koristil s tem sebi, ker imam več prostega časa posebno pa še otroku, ker vem, da je na varnem in v dobrih vzgojiteljskih rokah.

Upam, da bodo staršem te moje vrste dale korajžjo in da bodo spoznali dobre lastnosti otroškega varstva!

B. J.

8. marec - dan žena

Kot že par let nazaj, tako je tudi letos odbor sindikalne podružnice TOSAMA sklenil, da ob tem dnevu s skromno zakusko in kulturnim programom obdari žene našega kolektiva.

Da bi bil ta dan res posvečen ženi, smo v ta namen koristili prosto soboto. Ob dveh popoldne smo se zbrale v kulturnem domu na Viru, kjer so nas čakale pogrnjene mize.

V pozdravnem nagovoru je tov. Avbelj Francka — naša sodelavka nakazala pomen tega praznovanja. V imenu direktorja je pozdravil in čestital vsem ženam tov. Roglič Franc. Za tem pa so nas mladinke in mladinci prijetno presenetili z enodejanko »Svet brez sovraštva«, ki nas je živo spominjala na čas vojne. Ob tem prizoru se je marsikateri že-

ni zasvetila solza v očeh, kajti živi so še spomini na njo. Da se praznovanje ne bi spremenilo v preveliko žalost so nam takoj za tem dve sodelovki in moški zbor Univerzale in TOSAME zapeli prelepe slovenske pesmi.

Po končanem kulturnem programu so že hiteli naši natakariji prinašati jestvine in pijačo na mizo. To se je kajpak kar prileglo. Ob pijači pa je rastla tudi dobra volja. Vmes nas je zabavala tudi glasba. Ker pa je to praznovanje žena, smo se tudi kar same zavrtele. Nekatere so jestvine in pijačo odnesle domov večina pa je ostala skupaj v domu in se zabavala kar precej dolgo v noč. Ta dan nam bo ostal v lepem spominu.

R. P.

Zahvala

Sindikalnemu odboru in vsem sodelavcem se prav lepo zahvaljujem za obisk in prejeto darilo za »DAN ŽENA«. Zelo sem vesela, ko vidim, da nisem pozabljena.

Lamut Jožefa

PREGLED NEZGOD ZA MESEC MAREC

V času od 27. februarja do 27. marca sta se pripetili dve nezgodi pri delu in ena na poti.

Nezgode pri delu:

DE režija — Franc Hrovat, transportni delavec (16. 3. 1967). Kot spremljevalec šoferja si je poškodoval nogo, ko je pomagal menjati kolo pri tovornem avtomobilu.

DE konfekcija: Jožefa Kocjančič, konfekcionarka (21. 3. 1967). Pri zagonu glave pletilnega stroja je posluževalko udarila zagonska ročica po prstu desne roke.

Nezgode na poti:

Jože Cerar, mazač strojev (4. 3. 1967) Zaradi posutja na ovinku ceste, je voznika zaneslo v živo mejo, kjer si je poškodoval desno nogo v kolenu.

F. V.

MOGOČE NE VEMO?

BAGATELA — cenena, malo-vredna stvar, malenkost.

BANKROT — običajni izraz za finančni zlom.

BATISKAF — posebna vrsta aparata za podvodna raziskovanja.

BILANCA — sestava računov, izražena v denarni vrednosti, ki je v ravnotežju, t. j. leva stran (aktiva) je enaka desni strani (pasivi). V aktivni se izkazujejo sredstva, v pasivi pa viri sredstev, iz katerih so sredstva nabavljena. S povečanjem aktive nastaja dobiček, s povečanjem pasive pa izguba. Zaradi ravnotežja se obe vrsti sprememb preneseta tudi na drugo stran. Razlikujemo več vrst bilanc. (B. narodnega gospodarstva, bl. dohodkov in izdatkov prebivalstva, trgovska b., b. delovne sile, turistična bilanca, planska b. itd.)

BURŽOAZIJA — družbeni razred kapitalistov, zasebnih lastnikov proizvodnih sredstev, s katerimi se izkorišča najemniško delo delavskega razreda.

T. L.



Kadrovske vesti

V ČASU OD 12. IV. DO 11. V. PRAZNUJEJO SVOJ ROJSTNI DAN:

Tkalnica ovojev: 12. 4. Gabrič Marija, 15. 4. Gotar Helena, 16. 4. Ganič Ani, 18. 4. Urankar Regina, 23. 4. Sajovic Helena, 26. 4. Belcjan Pavla, 27. 4. Gostič Pepca, 1. 5. Svi-gelj Ančka, 6. 5. Klopčič Ivanka in Svetlin Ivanka.

Tkalnica gaze: 15. 4. Kuhar Danica, 16. 4. Pestotnik Ivan, 21. 4. Gostilničar Francka.

Zvezda: 17. 4. Kokovec Justi, 27. 4. Vrečar Ivanka.

Avtomatska: 24. 4. Gregorin Danica, 1. 5. Barle Jožica, 3. 5. Kovač Jakob.

Pripravljalnica: 18. 4. Bukšek Angelca, 19. 4. Dolinar Miloška, 24.

4. Cerar Ivanka, 30. 4. Capuder Ivanka, 3. 5. Djurašević Radmila, 4. 5. Selja Ljubica, 7. 5. Modlic Hinko.

Belilnica: 16. 4. Paštebar Slavka in Rusjan Florjan, 4. 5. Djurašević Rajko.

Mikalnica: 22. 4. Klopčič Slavko, 4. 5. Sramelj Ančka, 7. 5. Stupica Jožica.

Konfekcija: 13. 4. Juhant Slavka, 16. 4. Kočar Angelca, Stirn Ani in Vodlan Dragica, 18. 4. Mihelič Helena in Pavlič Regina, 22. 4. Kraševac Milena, 24. Stojc Darinka, 25. 4. Urbanija Pavla, 26. 4. Moneta Francka, 28. 4. Tomažič Marija, 2. 5. Hribar Marija, 4. 5. Kern Danica, 5. 5. Galič Nada, 6. 5. Poznič Francka in Prašnikar Stanka.

Fitri: 14. 4. Starin Boža, Rožnič Stane, 26. 4. Merkužič Stane in Mla-

kar Kati, 10. 5. Vrenjak Elica.

Tajništvo: 14. 4. Rožič Franc, 22. 4. Babnik Janez, 28. 4. Keršič Kati, 4. 5. Drčar Stane, 7. 5. Mihalič Mari.

Tehnični sekt.: 6. 5. mr. ph. Petkovič Vlado.

Računovodstvo: 7. 5. Vrenjak Milena, 10. 5. Mokorel Lovro.

Plan. analit. sekt.: 10. 5. Ristič Stanka.

Komerciala: 18. 4. Pevec Franc, 20. 4. Kramberger Stane, 30. 4. Šarc Levi, 1. 5. Keršič Jože.

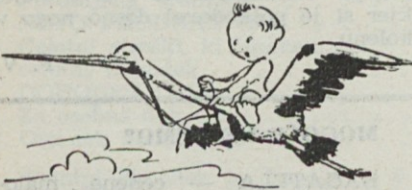
Pomožni obrati: 13. 4. Kotnik Jože, 28. 4. Cerar Jože, 3. 5. Rosulnik Slavko, 6. 5. Marinček Danica.

V MESECU MARCHU SE JE POROČILA:



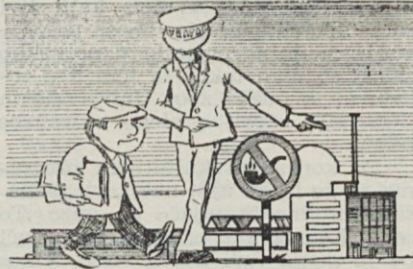
Armeni Tatjana — por. Jesenko
Iskrene čestitke!

V MESECU MARCHU SO SE RODILE:



Cimbola Anici — hčerka, Pogar Viki — hčerka, Morela Milki — hčerka, Rahne Mariji — hčerka, Le-kan Milici — hčerka, Pestovnik Dorci — hčerka, Smolnikar Jelki — hčerka.

V MESECU MARCHU VSTOPILI V PODJETJE:



Kerč Miha — v pomožne obrate, Pestovnik Ivan — v tkalnice, Pirc Branko — v belilnico, Kerč Olga — v tajništvo.

ODŠLI V MESECU MARCHU:

Rovanšek Rudolf, Pervinšek Avgust, Leskovec Janez, Oražem Marjan, Dolgan Dušan — vsi v JLA.

Rogan Tončka — konfektionarka, na lastno željo, Sever Ljuba poen-terka — prekinitvev dela po pogodbi, Gorjup Jože belilec, na lastno željo. C. Z.

Zabavni kotiček

KAJ VSE SE SLIŠI!

- Rečem vam, tukaj srečujem mnogo ljudi, ki jih imam zelo rad, če jih ne srečam.
- Obiski so nam vedno ljubi. Če že ne takrat, ko pridejo, pa vsaj takrat, ko gredo.
- Železniška nesreča? Oh, jaz sem doživel v mladih letih prav hudo nesrečo. V predoru sem poljubil očeta namesto hčere.
- Pomirite se — s časom se privadite tudi na najbolj neprijeten značaj. Seveda, če je to vaš lasten.
- Popolnoma se strinjam z vami — le to bi vam rad povedal, da se motite.
- Kako pravite? Da je moja tašča nevarno bolna? O, ne! Nevarna je samo, kadar je zdrava!

Očka, zakaj pa pravimo materin-
ski jezik?
Ker oče nikoli ne pride do besede!

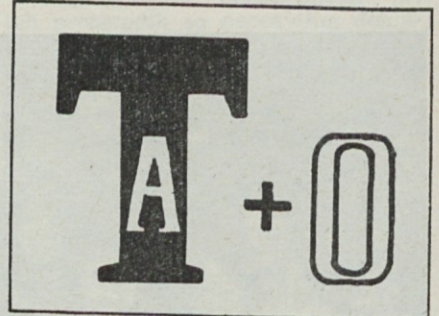
Žena srdito: Vselej, kadar vidiš
kakšno mlado dekle, pozabiš, da si
poročen.

Mož: Narobe draga, takrat se šele
prav spomnim.

Očka, ali še veš, da si mi nekoč
pravil, da so te izključili iz šole?

Da!
Ali ni čudno, da se vse v življenju
ponavlja!?

Nagradni rebus



Izdaja Tovarna sanitetnega
materiala Domžale.

Urejuje uredniški odbor:

Dušan Borštnar, Vida Grlica,
Vilijem Dolenc ing., Miro Pav-
lič, Franc Perše, Franc Roglič,
Lojzka Rojc, Janez Rozman,
Franc Rožič dipl. ing., Feliks
Vodlan, Mirko Požek (odgovor-
ni urednik). Tel. 72-313 int. 01
Tiska Papirkonfekcija Krško,
obrat Valvasorjeva tiskarna

Naklada 700 izvodov

VATKA VOTEK IN FILTER FILIP

